

Приложение 2 – Протокол за наблюдение на съдържанието на прах

Обхват

Протоколът за наблюдение на съдържанието на прах е предназначен да бъде използван от всяка компания, която желае да извършва оценка на експозиция при работа с цел измерване на нивата на експозицията на прах на работното място. Той съответства на цялото национално законодателство в ЕС към настоящия момент. Описаните по-долу изисквания са приложими в по-голяма степен за компаниите, в които няма представителни данни за нивата на експозиция на прах. За другите компании (например, с валидни бази данни или прилагащи подобен протокол за наблюдение на съдържанието на прах в дългосрочен план), може да бъде приложена олекотена версия на настоящия протокол (без да е необходимо да се спазват всички изисквания).

Цел

Целта на протокола за наблюдение на съдържанието на прах е събиране на данни за експозицията на прах с цел да се осигури възможност на различните компании за оценка на съответствието със съответните национални и европейски разпоредби за трудова хигиена, като пределно допустими граници на експозиция на химични агенти при работа, и за предоставянето на насоки за превенция.

Той също така може да позволи събирането на представителни и съпоставими данни относно нивата на експозиция на прах при работа сред различните компании, в които съществува експозиция на респирабилен кварцов прах с цел генерирането на данни относно оценката на риска за здравето от експозициите на прах при работа и полагането на началото на събирането и предоставянето на данни за наличната експозиция като „матрици за експозицията при работа“ за евентуално по-нататъшно епидемиологично проучване.

Изисквания

Два са видовете измервания, които се използват най-често:

- лично;
- статично.
-

Двата вида измервания могат да се използват съвместно, тъй като се допълват.

От експертите, определени от представителите на работодателите и служителите, зависи да изберат най-адекватните решения, като съблюдават националните и европейските разпоредби.

Следва да бъдат спазвани общите изисквания (взети от европейските стандарти EN 689 и EN 1232 – вижте справочната литература):

- За вземането на лични проби, оборудването за вземане на проби трябва да бъде носено от работника/служителя (в рамките на дихателната зона на работника/служителя).
- Събраните фракции прах трябва да бъдат поне респирабилни и (не е задължително) инхалабилни и торакални.
- Оборудването за вземане на проби, използвано за събирането на проби прах, трябва да съответства на европейския стандарт EN 481 (за лични измервания – вижте справочната литература).

- Локациите на вземане на проби трябва да следват поне набор от добре определени длъжностни функции³.
- Продължителността на вземане на проби трябва да съответства на една пълна смяна (7 - 8 часа). Броят на пробите за всяка длъжностна функция трябва да бъде такъв, че да е представителен за експозицията на работника/служителя⁴. В случаите, когато се счита за необходимо, представителите на работодателите и работниците/служителите ще вземат съвместни решения относно най-подходящата продължителност и периодичност на вземането на проби.
- Аналитичната техника за определяне съдържанието на кварц (и кристобалит) трябва да бъде дифракция на рентгенови лъчи или инфрачервена спектроскопия с Фурие трансформация, съгласно изискванията на различните национални стандарти.
- Пълната документация относно оборудването и процедурите трябва да бъде регистрирана от компаниите (с помощта на организация, която отговаря за вземането на проби и анализа) заедно с данните от измерването на прах.
- Лабораториите, ангажирани в анализа на кварца, трябва да бъдат акредитирани и/или трябва да бъдат ангажирани в цикъл упражнения между лабораториите с цел осигуряване на качеството и валидността на техните процедури и резултати.

Основна справочна литература

Европейски стандарти:

EN 689 Частици в атмосферния въздух на работното място – Насоки за оценка на експозицията чрез инхалация на химични агенти за сравнение с пределно допустими стойности и стратегия по измерването, 1995 г., CEN.

EN 481 Частици в атмосферния въздух на работното място – Определение за размера на фракциите за измерване на носени от въздуха частици, 1993 г., CEN.

EN 1232 Частици в атмосферния въздух на работното място – Помпи за лично опробване на химични агенти – Изисквания и методи на изпитване, 1997 г.

Бележка:

Компаниите трябва да проверят своите национални разпоредби и национални стандарти с цел да гарантират, че наблюдението на съдържанието на прах съответства на националните изисквания. В допълнение, много страни разполагат с документи, съдържащи технически насоки относно оценка на експозицията на работното място, които могат да бъдат използвани за осъществяване на наблюдението на съдържанието на прах на работното място.

³ Например, в производството на промишлени минерали, са определени следните длъжностни функции: оператор в каменоломна (външна), оператор на трошачка (вътрешна), оператор мокър процес, оператор сух процес, оператор мелачка, оператор опаковане в чували, транспорт/натоварване в насипно състояние, бригадир/персонал по управление на завода, лаборант оператор по поддръжката и многостранно квалифициран оператор (многостранно квалифицираният оператор е лицето, чийто процент работно време е по-малък от 50% във всяка друга длъжностна категория).

⁴ С цел съответствие с националното законодателство или превенция, една или няколко проби могат да бъдат достатъчни за статистически цели (например, матрици за експозицията при работа, епидемиологично проучване...), б по длъжностна функция е минимално изискуемия брой.